

Transitiezorg in de urologie

Alexander B. Stillebroer · Rianne J. M. Lammers · Laetitia M. O. de Kort

Geaccepteerd op: 27 augustus 2024
 © The Author(s) 2024

Geachte lezer,

Gendertransitie, transitietrajecten binnen bedrijven, de energietransitie – ‘transitie’ is een woord dat tegenwoordig vaak opduikt. In dit themanummer zal transitie worden besproken als het proces van de overgang van kinderurologische zorg naar urologische zorg voor volwassenen.

Helaas zien we nog te vaak patiënten in onze spreekkamer die al jaren onbehandelde of onderbehandelde urine-incontinentie en/of urineweginfecties hebben of zich zelfs met nierinsufficiëntie presenteren. Zij zijn op kinderleeftijd behandeld voor een urologische aandoening, zoals blaasextrofie of neurogene blaas bij spina bifida. Deze patiënten zouden levenslang urologische zorg moeten krijgen, maar zijn rond hun adolescentie uit beeld verdwenen. Dat kan het gevolg zijn van falende transitiezorg. Die kan soms bijzonder complex zijn door een veelvoud aan factoren, die zowel binnen als buiten het ziekenhuis liggen.

Verbetering van de kinderurologische zorg leidde tot een betere prognose en grotere overleving, waardoor de kans is toegenomen dat patiënten met dergelijke ziektebeelden zich ook in niet-academische ziekenhuizen (soms acuut) presenteren. Dit maakt dit themanummer van *TVU* hopelijk ook interessant voor collega's die niet dagelijks adolescenten in hun spreekkamer zien.

In dit nummer hebben we geprobeerd meerdere facetten van de urologische transitiezorg te behandelen. We beginnen met een overzicht van de huidige literatuur over wat (urologische) transitiezorg is en hoe dit proces volgens de huidige inzichten ingericht zou kunnen worden. Daarna volgt een uiteenzetting over enkele typische kinderurologische ziektebeelden en de problemen die deze op volwassen leeftijd kunnen geven. Waar kan je als volwassenenuroloog mee geconfronteerd worden en hoe ga je met deze complicaties om?

Twee patiënten beschrijven hun ervaringen met de urologische transitiezorg en geven hun visie op hoe deze verbeterd zou kunnen worden.

Van de Wetering et al. beschrijven in hun artikel hoe *dysfunctional voiding* zich ontwikkelt en op welke manier dit verschijnsel tot psychische problematiek kan leiden. Ze laten zien hoe belangrijk het is om deze groep patiënten in de adolescentie/puberteit niet uit het oog te verliezen.

Spina bifida brengt niet alleen fysieke ongemakken met zich mee, maar kan zich ook op cognitief vlak zeer wisselend uiten. Jansen en Stolwijk geven een overzicht van de fysieke complicaties die kunnen voorkomen bij dit complexe ziektebeeld. Veenstra en Lammers geven een inkijkje in het (functioneren van het) spinabrein en geven tips voor in de spreekkamer.

Ten slotte gaat dit nummer in op de gevolgen van urologische aandoeningen voor de seksualiteit. Allereerst komen de seksuele consequenties van enkele kinderurologische ziektebeelden aan bod, naast eventuele bijkomende fertiliteitsproblemen. Seksueel grensoverschrijdend gedrag komt veel voor in onze samenleving, maar vaker dan gemiddeld bij kwetsbare patiënten die in instellingen verblijven. Dit kan vergaande fysieke (urologische) en psychische implicaties hebben. De twee afsluitende artikelen geven

Dr. A. B. Stillebroer (✉)
 afdeling Urologie, Erasmus MC, Rotterdam, Nederland
a.stillebroer@erasmusmc.nl

Dr. R. J. M. Lammers
 afdeling Urologie, UMC Groningen, Groningen, Nederland

Prof. dr. L. M. O. de Kort
 afdeling Urologie, UMC Utrecht, Utrecht, Nederland

praktische tips om seksualiteit en negatieve seksuele ervaringen tijdens uw consult bespreekbaar te maken.

Wij danken alle auteurs voor hun bijdrage aan dit themanummer en wensen u allen veel leesplezier!

Open Access This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License, which permits use, sharing, adaptation, distribution and reproduction in any medium or format, as long as you give appropriate credit to the original author(s) and the source, provide a link to the Creative Commons licence, and indicate if changes were made. The images or other third party material in this article are included in the article's Creative Commons licence, unless indicated otherwise in a credit line to the material. If material

is not included in the article's Creative Commons licence and your intended use is not permitted by statutory regulation or exceeds the permitted use, you will need to obtain permission directly from the copyright holder. To view a copy of this licence, visit <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>.

Dr. Alexander B. Stillebroer, functioneel uroloog, adolescentenuroloog, kinderuroloog

Dr. Rianne J.M. Lammers, adolescentenuroloog, kinderuroloog

Prof. dr. Laetitia M.O. de Kort, functioneel uroloog, adolescentenuroloog